

Laf Yerini Bulur Güldaneem

– İpciERDOĞAN · 22 Ekim 2018

LAF YERİNİ BULUR GÜLDANE'EEM!

Köylü o yıl şimdiye kadar görülmedik sert ve soğuk bir kış mevsimi yaşamıştı. Günlerce yağın karla beraber her taraf beyaz bir örtüye bürünmüş, köy halkı damlarda biriken karı kürümekten, çığır açmaktan ahizer olmuştu.

Çocuklar okula gitmekte çok zorlanırken komşu komşuya zorunlu olmadıkça gidememişti. Neyse ki aradan geçen zaman zarfında baharın habercisi 'cemre' önce suya, sonra havaya, en sonda toprağa düşmüştü de karlar erimiş, o çileli günler artık geride kalmıştı.

Mart ayının gelmesiyle önce badem ağaçları, sonra sırayla diğer ağaçlar yattıkları uzun kış uykusundan uyanıp çiçeklerini açarken adeta ölü toprağa 'can suyu' serpilmiş gibi tabiat yeniden doğuyordu.

Suya doyan toprak güneşi görmesiyle canlanmış, tava gelmiş, üstünden buharlar çıkarken "beni belleyip alt-üst et, havalandır" diye dile geliyordu.

Baharın gelmesiyle kimi köylü bağıni budarken kimileri de bahçesini belleyerek sebze ekimi için hazırlarken haliyle yorulup terliyor, hararetleniyordu. Ağın dağının Damlacık denen mağaradaki biriken karı getirip pekmeze karıştırarak yemenin hayalini kuruyorlardı.

Bağ ve bahçe işlerini bitiren köylüler Nisan ayı ortalarına doğru bostan ekecek yer ayarlamak ve ekmek telaşına düşmüşlerdi.

Yıllardır tarlalar köylülerce bir yıl ekilirken diğer yıl 'nadasa' bırakılırdı. O sene tarlaların Boztepe tarafına düşen bölümü arpa, buğday ekilirken Dalakçı tarafına düşen bölümü nadasa bırakılmıştı. Karacaören arazisi verimli topraklardan oluştuğu için bol mahsul vermesine rağmen kumsal olmadığından kavun karpuz ekmeğe pek elverişli değildi. Bundan dolayı köylü Dalakçılı Tilkinin İsmeyil'e ait olan yüz dönümlük tarlanın ekebileceği kadarını belirli bir ücret karşılığı kiralayıp, bostanını ekerdi. Tarla Dalakçı'dan Karacaören'e daha yakın olduğu gibi At kuyusu denen bir çeşmenin yanı başında olması (bölgenin adı da At kuyusu geçer) oraya bostan ekenin, sonradan bostan bekleyen kızların su ihtiyacını karşılaması, toprağının da kumsal olması tercih edilmesinin en önemli nedenlerindendi. Almanya'ya işçi akımına kadar bostan ekimi devam etmiş sonradan üşengeç kadınların "aman canım, ne gerek var, nasıl olsa Almanya bizim için ekiyor" demeleriyle ekim son bulsa da şimdi imkanı olan köylü kendi tarlasına traktörle bir iki çizgi çektirip bostan ekmektedir.

Hakkının oğlu Durgun Ali kimsenin etlisine, sütlüsüne karışmayan, darda kalanın daim yardımına koşan, sessiz, sakin bir kişiydi. Kimseyle hırı-gürü olmayan, çiftçilik ve hayvancılıkla kıt-kanaat geçinen "buna da şükür" diyen, komşu ve köylülerince sevilen birisiydi.

Oğullarından ikisini everip evlerini ayırmış, iki oğlu da başka şehirlerde işe girmiş, bir kızını da gelin etmiş anlayacağınız hanımı Güldaneyle 'bir edi bir bütü' kalmışlardı ama köyde kalan çocukları ve onlardan doğan torunları onları hiç yalnız bırakmıyordu.

İş görürken hiç acele etmez, kimseden de bir akıl almaz, kendi işini kendi akıyla severek yaptığı ve ağır çalıştığı için köylüleri onu suyun durgununa benzeterek lakabını Durgun Ali koymuşlardı.

Hanımı Güldane kocası Durgun Ali'nin aksine işlerin bir an önce bitmesine bakar "sona kalan dona kalır" hesabı 'babasının nasihatı' olduğu için aklından hiç çıkarmazdı.

Komşuları her gün Tilkinin oğlunun tarlasını tutmak için sabah erkencecik yola çıkarken kocasının hiç oralı olmamasına içerliyor ama gel gör ki bunu ona demeye bir türlü cesaret edemiyordu. Her gün rüyasında tarla kiralayıp bostan ettiklerim görüyordu.

Koskoca ev olmuşlardı, çocukların evlerini ayırdıkları halde onlar her gün baba evinde yeyip içiyorlardı. Kışın kıtlığında bir kalbur horanta ne yeyip ne içeceklerdi.

Bostana kavun, karpuz, mısır, devranbel, bunların arasına nohut ekilirse fena mı olurdu. Yarın yetiştiklerinde kavunun, karpuzun tadı bir başka olurken bunun yanında küplere kuracağı kelek turşusunun 'yemede yanında yat' misali yemeklerin yanında duruşu bile insanın iştahını artırmaz mıydı, ihtiyaç fazlasını torunlarına gönderemez miydi?..

Bütün bunları gün boyu işin-aşın arasında düşünen Güldane kadın bütün cesaretini toplayarak "herif sen hiç oralı değilsin, şu elindeki bitmez işleri bir yana bırak ta bir an evvel gidip şu bostan yerini turalım, yetti gayri senin umursamazlığın" deyi verdi.

Ertesi günü hanımı boz eşeğin üstünde kendisi yaya öğle ezanına yakın bir vakit At kuyusu çeşmesinde su içip el ve yüzlerini yıkadıktan sonra tarlada soluğu aldılar.

Kimi köylü kiraladığı kısma tohum atarken kimi de bostan gözesi açma telaşındaydılar.

Köylüler önceden tarladan beğendiği iyi yerleri ayarlamış, parası olan o an, olmayanda sonradan ödemeye söz vermiş, haliyle aradan geçen zaman içerisinde tarlanın iyi yerleri tutulurken seçile seçile taşlı ve aşırı kumlu kısmı kalmış o da neredeyse bitmek üzeredir.

Tilkinin oğlu Dumanın İsmail bindiği kır atın üzerinde bir oyana, bir bu yana atının yularını çevirirken sırtındaki mavzeri, belindeki 'Nagant' tabancası ile sağ elindeki kamçısı onu olduğundan daha heybetli gösterirken 'havasından' adeta yanına varılmıyordu.

Arazi kavgasından dolayı katıldığı Dalgara savaşların da(!) "vur İsmail emmi vur, at da vur" diyen bir köylüsünün Karacaörenlilere olan sevgisinden dolayı gazına gelmeyip "haydi attım iki bir,iki yapağlı Karacaörenliyi vurdum, ammaaa akşam eve gidecaam, dağa gidecek dağlım " demesi halen dillerde söylenir.

Koskoca tarlanın hemen bostan yeri tutulmasına şaşırın, aynı zamanda da kötü yerin kendisine kalmasına içerleyen Durgun Ali'ye o an öyle cesaret gelir ki bir anda kendisini 'Bursalı Yörük Ali Efe' zannederek hanımının da yanında olmasının verdiği cesaretle ortada dört dolaşan tarlanın sahibi Dumanın İsmeyilin atının geminden tutması bir olur.

İyi huylu, kimseyle itişip kalkışmayan kocasının birden bire böyle celallenmesine hanımı Güldane çok şaşırılmış adeta nutku durmuştu

Durgun Ali'nin eli gemi tutarken atın birden bire ürküp öbür tarafa dönmesiyle dengesi bozulsa da yere yıkılmamış, bir anlık şaşkınlığını attıktan sonra "ula düzü, bunca yıllık ahbabız, bana niye tarlanın iyi yerini ayırmadın" diyerek sert çıkışması Tilkinin oğlunun bayağı zoruna gitmişti.

İsmail ağa çok temkinli, düşünceli, hassas birisiydi. Durgun Ali kendisine beklenmedik bir şekilde

sert çıkmış bu yüzden de kamçıyı hak etmiş olsa da bir erkeğe hanımının yanında el kaldırmak yiğitliğin şanına yakışmazdı.

Öfkesini kör şeytana uymayıp yendikten sonra “ula Durgun, şu kamçıyı şimdi kafana geçirmeden atın gemini bırak, körmü erken gelip tarlanın iyi yerinden tutaydın bire savak düzü, herif olmadık...” diye bağırdı.

Öfkeyle tabakadan bir tütün sarıp dumanını içine çeken Tilkinin oğlu “tarlayı tutuyon mu(?), tutmuyon mu(?) hemen cevap ver yoksa sırada bekleyen öbür köylüne vereceğam...”

Durgun Ali'nin o anda yüzü suvak gibi bembeyaz kesilmiş ne diyeceğini bilememişti. İster istemez hakkına razı olup kira bedelinin bir kısmını ödedikten sonra adama bir şeyler diyecek gibi olsa da adeta dili tutulmuşçasına konuşmadı. Öfkeyle hanımının eşeğe binmesine yardımcı oldu.

Karı-koca yol boyunca bir biriyle hiç konuşmadılar. Arada sırada iyi yürümesi için Durgun Ali eşeğin elindeki deynekle vuruyor belkide Tilkinin oğlundan yediği zılgıtın öfkesini ondan alıyordu. Ortalıktaki sessizliği de değneğin sesi bozuyordu. Yarım saat kadar süren sıkıcı bir yolculuktan sonra evin önüne geldiklerinde ikindi ezanı henüz bitmişti. Etrafta kimsecikler gözüküyor, ortalıkta'sanki in-cin' top oynuyordu.

Durgun Ali hanımının eşekten inmesine yardımcı olurken oraya kadar hiç konuşmayan Güldane kadın “sende hiç heriflik yok mu, bak kocaman adamsın, elin adamı sana neler saydı da sen ağzını açıpta cıt bile diyemedin, yazzık sana, hemide çooook- çok yazzık...” diye çıkıştı.

Hanımını sakın sakın dinleyen Durgun ali “orda atının gemini tuttum ya, ula düzü dedim ya, bu yetmiyomu, daha ne diyecaadım, vursammıydı elin adamının gafasına kessanen...”

Hanımının tatmin olmadığını anlayınca “aha ben de o düzüye bak şimdi neler diyecaam, kulağanı bana iyi ver” diyerek Dalakçı köyü yönüne döndükten sonra gök gürültüsünü andıran o gür ve tiz sesiyle “NE DİDİYSEN BENDE SANA ON KATINI BURDAN SÖĞLÜYOM, TARLAN BAŞINI YESİN DÜRZÜÜ” diye bağırdı o anda küllükte eşinen birkaç horozla tavuk ürkerek oradan kaçtılar.

Bu duruma kahkahalarla gülen Güldane kadın kendisini toparladıktan bir süre sonra “herif, herif, goca köyde şu küllükte eşinen dört-beş tavuktan gayri seni kim duydu ki Tilkinin oğlu taa Dalakçı köyünden sesini nasıl duysun, tavuklar mı laf götüreceksin, beni güldürme bari...”

Yaptığını babayiğitliğine sayan Durgun Ali kendisine yakışan durgunlukla “LAF YERİNİ BULUR GÜLDAANEEM, GIYMATLI AVRADIIM!..” diyerek bıyık altından güldü. Beraberce hayatın kapısından evlerine girdiler.

.ERDOĞAN ÇALIŞKAN GERÇEK YAŞANMIŞLIKLARDAN

Öyküleri şahısları küçük düşürmek, mirasçılarını rencide etmek için yazmadım.